

Breastfeeding in Public Spaces: Difficult and Facilitating Factors from the Perspective of the Socio-Ecological Model

Kamusal Alanlarda Emzirme: Sosyo-Ekolojik Model Perspektifiyle Zorlaştırıcı ve Kolaylaştırıcı Faktörler

Ummahan YÜCEL^{a*}, Buse KAYA^b

^a Associate Professor, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Ege University, İzmir, Türkiye. [ROR](#)

^a Doçent Doktor, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye. [ROR](#)

* Corresponding Author / İletişimden Sorumlu Yazar, E-mail: ummahanyucel8@gmail.com

^b Research Assistant, Faculty of Health Sciences, Department of Midwifery, Ağrı İbrahim Çeçen University, Ağrı, Türkiye. [ROR](#)

^b Araştırma Görevlisi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı, Türkiye. [ROR](#)

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 31.08.2023

Received in revised form: 04.03.2024

Accepted: 20.03.2024

Publication: 29.04.2024

Citation:

Yucel, U., and Kaya, B. (2024). Breastfeeding in Public Spaces: Difficult and Facilitating Factors from the Perspective of the Socio-Ecological Model. *Artuklu Health*, 8, 45-50.

<https://doi.org/10.58252/artukluhealth.1475147>

ABSTRACT

Introduction: The World Health Organization recommends that a baby be exclusively breastfed for the first six months of his or her life and continue breastfeeding with complementary foods until the age of two and beyond. Breastfeeding is very important for a baby's healthy growth and development. Despite the many benefits of breastfeeding for mother and baby, mothers face many breastfeeding barriers. One of these barriers is the restriction of breastfeeding in public spaces.

Methods: In this study, barriers and facilitators for women breastfeeding in public spaces were examined via a literature review through the Socio-Ecological Model, which is widely used in the field of public health.

Results: Public space is defined as areas outside the home where different people live together and interact with each other and are accessible to the entire society. In studies investigating women's breastfeeding experiences in public spaces, it is seen that two main themes are generally discussed that make the breastfeeding experience in public spaces easier and more difficult. Many factors affect breastfeeding mothers' breastfeeding experiences in public spaces within the scope of these two main themes. As a result of the interaction of these factors, women's behavioral patterns towards breastfeeding in public spaces develop. The Socio-Ecological Model is widely used in the field of public health in order to understand the multifaceted effects of personal and environmental factors that determine the health-related behaviors of the individual and to improve health. Socio-Ecological Model consists of five levels: individual, interpersonal, social, organizational and public policy level.

Conclusion: It has been concluded that the Socio-Ecological Model associated with breastfeeding in public has many hindering factors as well as facilitating factors related to the social, interpersonal and public policy levels.

Keywords: Public space, Breastfeeding, Socio-Ecological Model, Child health

MAKALE BİLGİLERİ

Makale Geçmişi:

Geliş Tarihi: 31.08.2023

Revizyon Tarihi: 04.03.2024

Kabul Tarihi: 20.03.2024

Yayın Tarihi: 29.04.2024

Atf Bilgisi:

Yucel, U., ve Kaya, B. (2024). Kamusal Alanlarda Emzirme: Sosyo-Ekolojik Model Perspektifiyle Zorlaştırıcı ve Kolaylaştırıcı Faktörler. *Artuklu Health*, 8, 45-50.

<https://doi.org/10.58252/artukluhealth.1475147>

ÖZET

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü; bir bebeğin yaşamının ilk altı ayında yalnızca emzirilmesini, iki yaş ve sonrasında kadar tamamlayıcı besinlerle birlikte emzirmeye devam edilmesini önermektedir. Bir bebeğin sağlıklı büyüebilmesi ve gelişebilmesi için emzirme çok önemlidir. Emzirmenin anne ve bebek açısından var olan pek çok yararına rağmen anneler birçok emzirme engeli ile karşılaşmaktadır. Bu engellerden biri de, kamusal alanlarda emzirme kısıtlılığıdır.

Yöntem: Bu derlemede halk sağlığı alanında yaygın olarak kullanılan Sosyo-Ekolojik Model aracılığıyla kadınların kamusal alanlarda emzirmelerinin önündeki engeller ve kolaylaştırıcılar literatür taraması ile incelenmiştir.

Bulgular: Kamusal alanlar; farklı insanların bir arada oldukları, birbirleriyle etkileşim içinde yaşadıkları, toplumun tümünün erişebildiği, ev dışındaki alanlar olarak tanımlanmaktadır. Kadınların kamusal alanlarda emzirme deneyimlerinin araştırıldığı çalışmalarda, genellikle emzirme deneyimini kolaylaştırıcı ve zorlaştırıcı iki ana temanın ele alındığı görülmektedir. Emziren annelerin kamusal alanlarda emzirme deneyimlerini bu iki ana tema kapsamında pek çok faktör etkileyebilmektedir. Bu faktörlerin birbirleriyle etkileşimi sonucunda da kadınlarda kamusal alanlarda emzirmeye yönelik birtakım davranış biçimleri gelişmektedir. Bireyin sağlıkla ilgili davranışlarını belirleyen kişisel ve çevresel faktörlerin çok yönlü etkilerini anlamak ve sağlığın geliştirilmesi amacıyla halk sağlığı alanında yaygın olarak Sosyo-Ekolojik Model kullanılmaktadır. Sosyo-Ekolojik Model; bireysel, kişilerarası, toplumsal, organizasyonel ve kamu politikaları düzeyi olmak üzere beş düzeyden oluşmaktadır.

Sonuç: Kamusal alanda emzirme ile ilişkili Sosyo-Ekolojik Model'in toplumsal, kişilerarası ve kamu politikaları düzeyi ile ilgili kolaylaştırıcı unsurların yanı sıra pek çok engelleyici faktörlerin de olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamusal alan, Emzirme, Sosyo-Ekolojik Model, Çocuk sağlığı

1. Giriş

Dünya Sağlık Örgütü, optimum sağlık düzeyi için bir bebeğin yaşamının ilk altı ayında yalnızca emzirilmesini, iki yaş ve sonrasında kadar tamamlayıcı besinlerle birlikte emzirmeye devam edilmesini önermektedir (Chan ve Whitfield, 2022; Grant, 2016; Scott ve ark., 2015). Bu öneriye rağmen Dünyanın pek çok ülkesinde emzirme oranları istenilen seviyeye ulaşamamıştır (Brown, 2017; Li ve ark., 2007; Scott ve ark., 2015; Spurles ve Babineau, 2011). Emzirmenin geliştirilmesi, en uygun halk sağlığı müdahalelerinden biridir. Emzirme bebeklerde solunum yolu enfeksiyonu, orta kulak iltihabı, ishal, nekrotizan enterokolit, yetersiz beslenme, astım, obezite, diyabet, çocukluk çağı lösemisi, alerji, lenfoma, ani bebek ölümü sendromu riskini azaltır. Aynı zamanda emzirmenin, annelerde osteoporoz ve meme kanseri oranlarını azaltma gibi pek çok halk sağlığı yararı vardır (Acker, 2009; Boyer, 2011, 2012; Brown, 2017; Chan ve Whitfield, 2022; Li ve ark., 2007; Rayment ve ark., 2016). Buna rağmen kadınlar, pek çok emzirme engeli ile karşılaşmaktadırlar. Bu engellerden biri de kamusal alanlarda emzirme konusunda yaşanmaktadır. Emziren kadınlar, kamusal alanlarda buldukları zaman dilimlerinde bebeklerini emzirmek durumunda kalırlar (Grant, 2016). Fakat toplumun kamusal alanlarda emzirme olgusuna ilişkin yaklaşımları, kadınların kamusal alanlarda emzirmelerini kolaylaştırabilen veya zorlaştırabilen (Boyer, 2011). Kamusal alanlarda emzirmeyi kolaylaştıran ve zorlaştıran faktörler; bireysel, toplumsal, çevresel, kültürel, kurumsal gibi pek çok alana ilişkilidir ve çok yönlüdür (Kilanowski, 2017; Rayment ve ark., 2016; Synder ve ark., 2021). Bu nedenle bu faktörlerin incelenmesinde Sosyo-Ekolojik Model (SEM) kullanılmıştır.

Bireyin sağlıkla ilgili davranışlarını belirleyen kişisel ve çevresel faktörlerin çok yönlü etkilerini anlamak ve sağlığın geliştirilmesi amacıyla halk sağlığı alanında yaygın olarak SEM kullanılmaktadır. SEM; bireysel, kişilerarası, toplumsal, organizasyonel ve kamu politikaları düzeyi olmak üzere beş düzeyden oluşmaktadır (Kilanowski, 2017; Rayment ve ark., 2016; Synder ve ark., 2021). Literatürde kamusal alanlarda emzirme olgusunun SEM aracılığıyla toplumsal, kişilerarası, kamu politikaları olmak üzere üç düzeyde ele alındığı görülmektedir (Bueno-Gutierrez ve Castillo, 2021; Bueno-Gutierrez ve Chantry, 2015; Ma ve ark., 2018; Rayment ve ark., 2016; Reeves ve Woods-Giscombe, 2015; Synder ve ark., 2021). Bu derlemede kadınların kamusal alanlarda emzirmelerini engelleyen ya da kolaylaştıran faktörler SEM kullanılarak irdelenmiştir.

2. Kamusal Alanlarda Emzirme

Kamusal alanlar; farklı insanların bir arada buldukları, birbirleriyle etkileşim içinde yaşadıkları, toplumun tümünün erişebildiği, farklı fikirlerin demokratik bir biçimde paylaşıldığı, özgürlüklerin ve hakların hayata geçirildiği, olayların ve haberlerin en saydam şekilde görülüp duyulduğu ev dışındaki alanlar (mağazalar, kafeler ve sokaklar dahil) olarak tanımlanmaktadır (Boyer, 2018; Çalışkan, 2014). Kamusal alanlarda emzirme davranışı, bir annenin doğum sonrasında sosyal hayata dönüşünün doğal bir sonucudur (Boyer, 2012). Kamusal alanlarda emzirme; kadınların bu konudaki emzirme deneyimlerini değerlendirmek, anne-bebek sağlığını iyileştirmek için emzirmeyi geliştiren ve destekleyen müdahalelerin ve politikaların uygulanması açısından ele alınmaktadır (Grant, 2016). Buna rağmen literatürde bu konuyu ele alan çalışma sayısı oldukça sınırlı sayıdadır (Scott ve ark., 2015). Literatürde emzirmeye ilgili farklı alanlarda yapılan çalışmaların verileri, kamusal alanlarda emzirmeyi rastlantısal bir bulgu olarak ortaya koymaktadır. Direkt olarak kamusal alanlarda emzirmeyi ve etkileyen faktörleri ortaya koymak için yapılan çalışma sayısı sınırlıdır (Hauck ve ark., 2021). Bebeklerin 2-3 saatte bir beslenmesi gerektiği ve emziren annelerin günlük faaliyetlerini ev dışında sürdürmeleri gereken durumların varlığı nedeniyle kadınlar bazen kamusal alanlarda emzirme gereksinimi duymaktadırlar (Acker, 2019; Magnusson ve ark., 2017). Buna rağmen kamusal alanlarda emzirmek için belirlenmiş özel yerler çok azdır. Bu nedenle kadınlar bebeklerini emzirmek için ev haricinde güvenli bir alan bulmakta zorlanmaktadırlar (Acker, 2019). Sosyal çevrenin desteği, toplumun olumlu tutumları, emzirmek için özel alanların bulunması gibi faktörler kadınların kamusal alanlarda emzirmelerini kolaylaştırırken damgalanma korkusu, toplum tarafından kabul görmemesi, kadın bedeninin cinsel obje olarak görülmesi, kadınların yaşadıkları utanç duygusu, özel alanların bulunmaması gibi faktörler zorlaştırmaktadır (Bueno-Gutierrez ve Chantry, 2015; Hauck ve ark., 2021; Reeves ve Woods-Giscombe, 2015; Synder ve ark., 2021). Kadınların emzirme deneyimlerinin araştırıldığı çalışmalar, genel olarak kamusal alanlarda emzirme deneyimini kolaylaştıran ve zorlaştıran iki ana tema ortaya koymuştur (Boyer, 2011, 2012, 2018; Chan ve Whitfield, 2022; Hauck ve ark., 2021). Hauck ve arkadaşları (2021) tarafından 12 ülkeden 27 yayının dahil edildiği kapsamlı bir gözden geçirme çalışmasında; kadınların emzirmelerini “kolaylaştıran” ve “zorlaştıran” iki ana temanın ortaya çıkmasının bir sonucu olarak kamusal alanlarda emzirme, bu iki ana tema kapsamında ele alınmıştır.

2.1. Sosyo-Ekolojik Model Perspektifiyle Kamusal Alanlarda Emzirmeyi Kolaylaştıran Faktörler

SEM toplumsal düzey açısından incelendiğinde; toplumda kabul edilen bir norm olması, çevreden alınan sosyal destek varlığı kamusal alanlarda emzirmeyi kolaylaştıran faktörler olarak ortaya çıkmaktadır (Kilanowski, 2017; Ma ve ark., 2018; Synder ve ark., 2021). Hauck ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan çalışmada kolaylaştıran faktörler; destekleyici kitle ve kendine güven şeklinde iki alt tema olarak ortaya konulmuştur. Kadının kamusal alanlarda emzirmesini destekleyen başta eş, aile üyeleri ve sağlık profesyonelleri olmak üzere destekleyici bir kitlenin olması, önemli kolaylaştırıcı faktörlerdendir. Destekleyici bir kitlenin olması kadınların kendilerine güvenlerini ve öz yeterlilik duygularını arttırmaktadır. Böylece kadınlar daha rahat davranmakta ve olumlu emzirme deneyimi yaşamaktadırlar (Acker, 2009; Boyer, 2018; Hauck ve ark., 2021). Chan ve Whitfield (2022) kamusal alanlarda emzirmeyi daha görünür hale getirmek ve kamusal alanlarda emzirmeyi normalleştirmek için kadınlara sosyal medya üzerinden verilen desteğin önemine dikkat çekmişlerdir. Ayrıca bu desteğin kamusal alanlarda emzirmenin kolaylaştırıcı bir faktörü olduğunu belirtmişlerdir. Toplumun tutumları, kadınların kamusal alanlarda emzirme deneyim ve düşünceleri üzerinde oldukça etkilidir (Boyer, 2012). Toplumun bu konudaki tutumları eğitim durumu, yaş, etnik köken, din, emzirme durumu, medya kullanımı, ebeveyn olma durumu gibi pek çok faktörden etkilenmektedir (Boyer, 2012; Morris ve ark., 2020). SEM'e göre bireylerin olumlu tutumları, kişilerarası düzeyde emzirmeyi kolaylaştıran bir faktördür (Rayment ve ark., 2016). Toplumun kamusal alanlarda emzirme tutumlarının incelendiği çalışmalar; kadınlar, ebeveynler, genç bireyler ve eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin kamusal alanlarda emzirmeye ilişkin daha olumlu tutumlara sahip olduklarını göstermektedir (Acker, 2009; Chan ve Whitfield, 2022). Toplumun emzirmeye ilişkin tutumlarını etkileyen bir diğer önemli faktör de emzirme eylemine aşına olma durumudur. Bir kişinin özellikle kamusal alanlarda emzirme eylemine maruz kalma derecesi emzirmeye yönelik daha olumlu tutumlar sergilemesine sebep olmaktadır (Chan ve Whitfield, 2022; Spurles ve Babineau, 2011). Spurles ve Babineau (2011) çalışmalarında daha önce anne, akraba ya da arkadaşlarının emzirdiği bir ortamda bulunan katılımcıların kamusal alanlarda emzirmede daha olumlu tutumlara sahip olduklarını bildirmişlerdir.

SEM'in kamu politikaları düzeyine göre ise kamusal alanlarda emzirmek için özel alanların varlığı, emzirmeyi kolaylaştıran önemli bir faktördür. Emzirmek için özel alanlar yaratılması gibi

emzirmeyi teşvik edici kamu politikalarının uygulanması oldukça önemlidir (Synder ve ark., 2021). Bu derleme çalışması için literatür incelenirken kamusal alanlarda emzirmeyi kolaylaştırıcı faktörlerin ve bu konudaki bulguların daha sınırlı olduğu belirlenirken, engelleyici faktörlerin daha çeşitli ve daha fazla olduğu da görülmüştür.

2.2. Sosyo-Ekolojik Model Perspektifiyle Kamusal Alanlarda Emzirme Engelleri

SEM'in toplumsal düzeyine göre kamusal alanlarda emzirmeye ilişkin damgalanma, toplum normlarına aykırı olduğu fikri, kadınların kendilerini rahatsız hissetmesi ve utanması, kadın bedeninin cinsellikle eş anlamlı düşünülmesi emzirmenin önündeki engellerdendir (Bueno-Gutierrez ve Chantry, 2015; Reeves ve Woods-Giscombe, 2015). Birçok kültürde süt, idrar veya adet kanı saklanması ve kontrol edilmesi gereken bir vücut sıvısı olarak kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra kadın memesi, cinsel bir obje olarak görülmekte ve kadınların giyim kuşamları üzerinden namus gibi kavramlarla ilişki kurulmaktadır. Bu nedenle kadınlar kamusal alanlarda bedenlerinin görünür hale gelmesini, mahremiyet kaybı olarak algılayabilmektedir (Amir; 2014; Chan ve Whitfield, 2022; Grant, 2016; Li ve ark., 2007). Hauck ve arkadaşlarının (2021) çalışmasında; dikkat çekme, memelerin cinsellikle eş anlamlı düşünülmesi, diğer insanları rahatsız etme düşüncesi ve görünmeme çabaları olmak üzere kamusal alanlarda emzirmeye ilişkin dört zorlayıcı alt tema ortaya çıkmıştır. Kadınlar, kamusal alanlarda emzirirken çevrelerindeki insanların onaylamayan bakışları ile karşılaşabilirler. Bu durum, kadınların endişe duymalarına ve kamusal alanlarda emzirme davranışından kaçınmalarına yol açmaktadır (Hauck ve ark., 2021; Spurles ve Babineau, 2011). Kadınlar, emzirme sırasında yaşadıkları sözlü taciz, başka insanları rahatsız etme ve utanç duygusu nedeniyle olumsuz emzirme deneyimi yaşayabilmektedirler (Boyer, 2018). Pek çok toplumda kadın memesinin cinsel ve estetik işlevinin ön planda tutularak kadın bedeninin nesneleştirilmesi ve cinsel bir obje olarak görülmesi kamusal alanlarda emzirmenin incelendiği çalışmalarda ortak bir zorlayıcı faktör olarak ortaya çıkmaktadır (Acker, 2009; Amir, 2014; Boyer, 2012, 2018; Chan ve Whitfield, 2022; Hauck ve ark., 2021; Li ve ark., 2007; Morris ve ark., 2020; Spurles ve Babineau, 2011). Boyer (2012) tarafından kadınların kamusal alanlarda emzirme deneyimlerinin incelendiği nitel bir çalışmada; katılımcılar çoğunlukla olumsuz emzirme deneyimi yaşadıklarını, insanların onaylamayan bakışları ile karşılaştıklarını ve bu durumun kendilerini toplumun rahatını bozan kişi olarak algılamalarına neden olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan araştırmalar

daha genç, düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ve batı ülkelerindeki göçmen kadınlar arasında kamusal alanlarda emzirmeye ilişkin korkuların ve olumsuz düşüncelerin daha yaygın olduğunu göstermektedir (Amir, 2014). Boyer (2011, 2018) tarafından 2011 ve 2018 yıllarında yapılan iki farklı araştırma sonucu; kamusal alanlarda emzirmeyi zorlaştıran bazı faktörleri ortaya koymuştur. Bu faktörlerden bazıları toplumda kamusal alanlarda emzirme davranışının yaygın olmaması, bu alanlarda emzirmenin belli kuralları olması gerektiği düşüncesi, kadın memesinin cinsel bir obje olarak görülmesidir. Bu çalışmalarda ortaya çıkan diğer bir zorlayıcı faktör ise fiziki koşullardaki yetersizliktir. Kamusal alanlarda emzirmenin gerçekleştiği ortamda ışık kaynağı, oturma alanı gibi yetersiz fiziki koşullar bu alanlarda emzirmeyi zorlayıcı bir faktör olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlar kamusal alanlarda emzirirken diğer insanların rahatsız olduklarını fark edebilirler (Hauck ve ark., 2021). Bu farkındalık kadınların memenin görünmemesi için örtü kullanmalarına, emzirme eylemini araba, ebeveyn odası gibi daha özel bir alana taşınmalarına, evden uzakta olunan süreyi mümkün olduğunca kısıtlamalarına yani emzirme eylemini gizli tutmak için özel olarak çaba göstermelerine ve bebeklerini beslemek için formül mamaya geçmelerine hatta emzirmeyi tamamen bırakmalarına yol açmaktadır (Bueno-Gutierrez ve Chantry, 2015; Grant, 2016; Hauck ve ark., 2021; Li ve ark., 2007; Reeves ve Woods-Giscombe, 2015; Scott ve ark., 2015; Spurles ve Babineau, 2011). Spurles ve Babineau (2011) tarafından yapılan çalışmada bazı katılımcılar kadınların, kamusal alanlarda emzirirken diğer insanların rahatsızlığını fark etmeleri gerektiğini ve buna yönelik memelerinin görünmemesi için bir örtü kullanmaları gerektiğini bildirmişlerdir.

Kadınlar, genel olarak kamusal alanları emzirmek için uygun ve güvenli alanlar olarak görmemektedirler (Boyer, 2012). Bu durum olumsuz algılar, gergin ve endişeli hissetme, damgalanma, savunmasız hissetme ve utanma duygularından kaynaklanmaktadır (Chan ve Whitfield, 2022; Morris ve ark., 2020; Li ve ark., 2004). Kişilerin olumsuz tutumları, SEM'in kişilerarası düzeyi kapsamında incelenmektedir (Ma ve ark., 2018). Altta yatan nedenler farklılık gösterse de dünyanın pek çok toplumunda kamusal alanlarda emzirmeye karşı bir direnç ve olumsuz algı mevcuttur (Chan ve Whitfield, 2022; Magnusson ve ark., 2017; Morris ve ark., 2020). Dünyanın pek çok bölgesinde emzirme eyleminin daha özel alanlarda yapılması gerektiğine dair sosyal bir beklenti vardır (Boyer, 2011). Toplumun kamusal alanlarda emzirme tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan çalışmaların sonuçlarına göre; düşük eğitim düzeyine sahip, yaşlı, erkek ve çocuğu olmayan bireylerin kamusal alanlarda emzirmeyi utanç

verici, travmatik ve rahatsız edici olarak tanımlama olasılıkları daha fazladır (Boyer, 2018; Morris ve ark., 2020; Mulready Ward ve Hackett, 2014). Acker (2009) tarafından yapılan çalışma; cinsiyetçi tutumu olan ve ebeveyn olmayanların kamusal alanlarda emzirmeye ilişkin algılarının daha olumsuz olduğunu göstermiştir. Bu çalışma sonucuna göre; daha olumsuz tutuma sahip kişilerin emzirmeye aşına olmama, cinsiyetçi görüşler ifade etme ve memenin cinsel bir organ olduğunu düşünme eğilimleri daha fazladır.

SEM'in kamu politikaları düzeyine göre özellikle iş yeri ve okul gibi kamusal alanlarda emzirmek için özel alanların olmaması ve emzirmeyi teşvik etmek için yetersiz kamu politikaları, emzirmenin sürdürülmesini kısıtlayan önemli engellerdendir. Emzirmeyi teşvik edici yetersiz kamu politikaları kadınların kendilerini korunmasız hissetmelerine neden olmaktadır (Synder ve ark., 2021).

Toplumun olumsuz tutumları ve emzirmeyi engelleyici diğer faktörler nedeniyle anneler; bebeklerinin beslenmesinde çeşitli davranış biçimleri geliştirmekte ve emzirme tercihlerini değiştirebilmektedir (Boyer, 2011). Bu davranış biçimleri; önceden sağdıkları sütlerini kullanarak bebeklerini biberonla besleme, formül mama kullanma, daha kısa emzirme süresi, emzirmeyi beklenenden erken bırakma, emzirmeyi başlatmamadır. Bu da emzirme oranlarının düşmesine neden olarak emzirmenin sürdürülmesini ve bebek sağlığını olumsuz etkilemektedir (Acker, 2009; Boyer, 2011, 2012, 2018; Chan ve Whitfield, 2022; Grant, 2016; Li ve ark., 2004; Magnusson ve ark., 2017; Morris ve ark., 2020; Mulready Ward ve Hackett, 2014; Scott ve ark., 2015). Scott ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan çalışma sonucunda; kamusal alanlarda emziren kadınların emzirmeyenlere göre bebeklerini doğum sonrası ilk on iki ayda emzirmeyi bırakma risklerinin anlamlı derecede daha az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalarda; doğum sonrası ilk birkaç ayda sadece anne sütü ile beslemenin hızla düşmesinin önemli sebeplerinden birinin kamusal alanlarda emzirmenin desteklenmemesi olduğu düşünülmektedir (Amir, 2014; Hauck ve ark., 2021; Mulready Ward ve Hackett, 2014).

3. Sonuç

Kamusal alanlarda emzirme olgusunun incelendiği bu derleme çalışmasında; SEM'in toplumsal, kişilerarası ve kamu politikaları düzeyi ile ilişkili kolaylaştırıcı unsurlar yanı sıra pek çok engelleyici faktörün de olduğu görülmüştür. Bu engelleyici faktörler, kamusal alanlarda emzirmeyi zorlaştırarak emzirmenin sürdürülememesine neden olmaktadır. Emzirmenin

geliştirilmesinde ve bebek sağlığının korunmasında kamusal alanlarda emzirmeyi teşvik edici, güven artırıcı ve buna yönelik algıyı olumlu yönde geliştiren önemli stratejik müdahalelere ihtiyaç bulunmaktadır. Kamusal alanlarda emzirmeye yönelik olarak sağlık profesyonellerinin ve özellikle sağlık alanında görev alan akademisyenlerin bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi, farkındalığın artırılması için çeşitli görsel kaynaklardan yararlanılarak konuya yönelik eğitimlerin verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Kamusal alanlarda emzirmenin önündeki engelleri ve kolaylaştırıcı faktörleri inceleyen araştırmalar sınırlıdır. Bu nedenle nicel, nitel, sistematik derleme gibi farklı araştırma tiplerinin kullanıldığı çalışmalar yapılmalıdır. Yapılacak araştırmaların kamusal alanlarda emzirmeyi geliştirmeye yönelik stratejik müdahalelere de yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Makale Bilgileri

Değerlendirme: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

Etik Beyan: Bu çalışma için etik kurul onayına gerek yoktur.

Benzerlik Taraması: Yapıldı – iThenticate.

Etik Bildirim: health@artuklu.edu.tr

Yazar Katkıları:

Araştırmanın Tasarımı (CRediT 1)	UY (%70) – BK (%30)
Veri Toplanması (CRediT 2)	UY (%30) – BK (%70)
Araştırma - Veri Analizi - Doğrulama (CRediT 3-4-6-11)	UY (%50) – BK (%50)
Makalenin Yazımı (CRediT 12-13)	UY (%40) – BK (%60)
Metnin Geliştirilmesi ve Tashihi (CRediT 14)	UY (%70) – BK (%30)

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynaklar

Acker, M. (2009). Breast is best...But not everywhere: Ambivalent sexism and attitudes toward private and public breastfeeding. *Sex Roles*, 61(7), 476-490. <https://doi.org/10.1007/s11199-009-9655-z>

Amir, L. H. (2014). Breastfeeding in public: "You can do it?". *International Breastfeeding Journal*, 9(1), 187. <https://doi.org/10.1186/s13006-014-0026-1>

Boyer, K. (2011). "The way to break the taboo is to do the taboo thing" breastfeeding in public and citizen-activism in the UK. *Health & Place*, 17(2), 430-437. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2010.06.013>

Boyer, K. (2012). Affect, corporeality and the limits of belonging: Breastfeeding in public in the contemporary UK. *Health & Place*, 18(3), 552-560. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2012.01.010>

Boyer, K. (2018). The emotional resonances of breastfeeding in public: The role of strangers in breastfeeding practice. *Emotion, Space and Society*, 26, 33-40. <https://doi.org/10.1016/j.emospa.2016.09.002>

Brown, A. (2017). Breastfeeding as a public health responsibility: a review of the evidence. *Journal of Human Nutrition and Dietetics*, 30(6), 759-770. <https://doi.org/10.1111/jhn.12496>

Bueno-Gutierrez, D. ve Castillo, E. U. R. (2021). Breastfeeding counseling based on formative research at primary healthcare Services in Mexico. *International Journal for Equity in Health*, 20(1), 173- 184. <https://doi.org/10.1186/s12939-021-01491-6>

Bueno-Gutierrez, D. ve Chantry, C. (2015). Life does not make it easy to breast-feed': using the socio-ecological framework to determine social breast-feeding obstacles in a low-income population in Tijuana, Mexico. *Public Health Nutrition*, 18(18), 3371-3385. <https://doi.org/10.1017/S1368980015000452>

Chan, K. ve Whitfield, K. C. (2022). "Too old" and "too cold": Discomfort towards photographs of breastfeeding beyond infancy and public breastfeeding in Nova Scotia, Canada. *Journal of Human Lactation*, 38(2), 353-363. <https://doi.org/10.1177/08903344211046191>

Çalışkan, O. (2014). Kamusal alan bağlamında ağ toplumu ve yeni kamusal alan arayışı. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 41-62.

Grant, A. (2016). "I...don't want to see you flashing your bits around": Exhibitionism, othering and good motherhood in perceptions of public breastfeeding. *Geoforum*, 71, 52-61. <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2016.03.004>

Hauck, Y. L., Bradfield, Z. ve Kuliukas, L. (2021). Women's experiences with breastfeeding in public: An integrative review. *Woman and Birth*, 34(3), 217-227. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2020.04.008>

Kilanowski, J. F. (2017). Breadth of the Socio-Ecological Model. *Journal of Agromedicine*, 22(4), 295-297. <https://doi.org/10.1080/1059924X.2017.1358971>

Li, R., Hsia, J., Fridinger, F., Hussain, A., Benton- Davis, S. ve Grummer-Strawn, L. (2004). Public beliefs about breastfeeding policies in various settings. *Journal of the American Dietetic Association*, 104(7), 1162-1168. <https://doi.org/10.1016/j.jada.2004.04.028>

Li, R., Rock, V. J. ve Grummer-Strawn, L. (2007). Changes in public attitudes toward breastfeeding in the United States, 1999-2003. *Journal of the American Dietetic Association*, 107(1), 122-127. <https://doi.org/10.1016/j.jada.2006.10.002>

Ma, A., Merçon-Vargas, E. A., Chambers, B. D., Nyambe, M. ve Williams, T. A. (2018). Context of breastfeeding among Latina mothers using a Social-ecological Approach: An exploratory study. *Journal of Public Health Issues and Practices*, 2, 124- 134.

Magnusson, B. M., Thackeray, C. R., Van Vagenen, S. A., Davis, S. F., Richards, R. ve Merrill, R. M. (2017). Perceptions of public breastfeeding images and their association with breastfeeding knowledge and attitudes among an internet panel of men ages 21-44 in the United States. *Journal of Human Lactation*, 33(1), 157-164. <https://doi.org/10.1177/0890334416682002>

Morris, C., Schofield, P. ve Hirst, C. (2020). Exploration of the factors influencing attitudes to breastfeeding in public. *Journal of Human Lactation*, 36(4), 776-788. <https://doi.org/10.1177/0890334419878119>

Mulready- Ward, C. ve Hackett, M. (2014). Perception and attitudes: Breastfeeding in public in New York City. *Journal of Human Lactation*, 30(2), 195-200. <https://doi.org/10.1177/0890334414524988>

Rayment, J., McCourt, C., Vaughan, L., Christie, J. ve Trenchard-Mabere, E. (2016). Bangladeshi women's experiences of infant feeding in the London Borough of Tower Hamlets. *Maternal and Child Nutrition*, 12(3), 484-499. <https://doi.org/10.1111/mcn.12169>

Reeves, E. A. ve Woods-Giscombe, C. L. (2015). Infant-feeding practices among African American women: Social-ecological analysis and implications for practice. *Journal of Transcultural Nursing*, 26(3), 219-226. <https://doi.org/10.1177/1043659614526244>

Scott, J. A., Kwok, Y. Y., Synnott, K., Bogue, J., Amarri, S., Norin E., Gil, A., Edwards, C. A. ve Other Members of the Infant Biome (INFABIO) Project Team. (2015). A comparison of maternal attitudes to breastfeeding in public and the

- association with breastfeeding duration in four European countries: results of a cohort study. *Birth*, 42(1), 78-85. <https://doi.org/10.1111/birt.12138>
- Spurles, P. K. ve Babineau, J. (2011). A qualitative study of attitudes toward public breastfeeding among young Canadian men and women. *Journal of Human Lactation*, 27(2), 131-137. <https://doi.org/10.1177/0890334410390044>
- Synder, K., Hulse, E., Dingman, H., Cantrell, A., Hanson, C. ve Dinkel, D. (2021). Examining supports and barriers to breastfeeding through a socio-ecological lens: a qualitative study. *International Breastfeeding Journal*, 16(1), 52-59. <https://doi.org/10.1186/s13006-021-00401-4>